

PADOMJU KULDĪGA

Latvijas Kompartijas
Kuldīgas rajona komitejas
un Kuldīgas rajona izpildu
komitejas orgāns

IZNĀK TRĪS REIZES NEDELĀ
Redakcija Kuldīgā, Ventspils ielā 19
Tālrunis 16 105
Redakcija atvērta no plkst. 9—18
Numurs maksā 15 kap.

№ 86 (1975)

Trešdien, 1957. g. 24. jūlijā

13. gads

Kolchozu dzīves vadību — spējīgiem un godīgiem cilvēkiem

Galvenais uzdevums laukos — iegūt lielāku ražu no katra lauksaimniecībā izmantotajam hektāram, iegūt vairāk lopkopības produkcijas.

Šī uzdevuma izpilde galvenokārt atkarīga no tā, kā strādā cilvēki, kuri vada darbus laukkopībā, dārkopībā, lopkopībā un ikvienā kolchoza saimniecības nozarē.

Pieredze pierādījusi, ka tieši tajos kolchozos, kur brigadieris, lauksaimniecības speciālists, darbu vadītāji lopkopībā un citi diendienā rūpējas par kolektīvās saimniecības attīstību, panākumi neizpaliek. Tas sakāms par kolchoziem „Imanta”, „Uzvara” un vairākiem citiem. Šajos kolchozos gadu no gada lielāki kļūst ienākumi, bagātāka izstrādes tīkla.

Tomēr rajona kolchozos vēl daudz trūkumu gan darba organizēšanā, gan vadīšanā. Tas tāpēc, ka vairākos kolchozos vēl vadošos amatos ir cilvēki, kam sabiedriskās intereses ir otrā vietā, cilvēki — pašlabuma meklētāji. Nolaidīgi savus pienākumus pilda kolchoza „Komunisma ceļš” brigadieris bb. Strautiņš un Siliņš. Pie kam b. Siliņam ir sešas personīgās govīs. Liekas, saprotams, ka viņš arteļa Statutus aizmirsis. Arī uzvesties b. Siliņš neprot un pašā karstajā siena laikā nosēdēja astoņas diennaktis milicijā. Lieki teikt, ka tādām cilvēkam esot priekšgalā, brigādē kārtības nav un nebūs. Jājautā, kāpēc kolchoza valde uztic tādām „speciālistam” brigādē?

Nolaidīgi brigadieris ir b. Salms (kolchozs „Aktivists”), b. Kirsšteins (kolchozs „Socialisma ceļš”).

Šinīs dienās notikušajā rajona Darbaļaužu deputātu padomes sesijā tika atbalstīts ierosinājums, ka brigāžu priekšgalā jāizvirza tieši lauksaimniecības speciālisti. Jādod taču viņiem iespēja pa īstam izmantot savas zināšanas.

Cik labi lauksaimniecības speciālisti var vadīt kompleksās brigādes, to pierādījuši bb. Neimane un Kapteinis kolchozā „Traktorists”.

Tādus lauksaimniecības speciālistus, kas stājas brigāžu priekšgalā, var tikai apsveikt. Un kolchoza valdēm, partijas pirmorganizācijām jāierosina speciālisti to darīt.

Šinīs dienās kā nelabojamu dzērāju kolchoza „Komunars” laudis no priekšsēdētāja pienākumiem atļaida b. Austeru.

Vai arī lauksaimniecības arteļa „Brīvais ceļš” kolchozniekiem drīšāk nevajadzētu nopietni padomāt par to, vai priekšsēdētājs b. Skudra atļaisno doto uzticību.

Arī no atsevišķiem lauksaimniecības speciālistiem var vēlēties daudz vairāk. Tas sakāms par agronomu b. Vagneru (Molotova v. n. kolchozs) un vairākiem citiem.

Taču ne katru reizi darbs brigādē vai fermās veicas slikti tikai tāpēc, ka cilvēki, kas tās vada ir pavirši, bezrūpīgi. Daudzreiz tas notiek tāpēc, ka brigadieris vai jaunais lauksaimniecības speciālists kolchozā nesapņem vajadzīgo palīdzību un atbalstu. Lūk, piemērs. Kolchozā „Venta” laba slaucēja bija b. Kesenfelde. Valde nolēma viņu izvirzīt par laukkopības brigadieru, vēlāk — par dārkopības brigadieru. Nesapņēmusi palīdzību, viņa nespēja brigadiers uzdevumus veikt.

Kolchozā „Kopdarbība” nesen sāka strādāt jaunā zootehniķe b. Grinvalde. Arī viņa no valdes nesapņem nepieciešamo atbalstu.

Pie pirmās neveiksmes nevaram uzskatīt, ka brigadieris, lauksaimniecības speciālists vai cits darbinieks ir nelabojams vai nomaiņams. Kadri jāaudzina. Un tas, lūk, vispirms ir jādara rajona MTS. Tikai jāsaaka, ka ar kolchozu kadru audzināšanu MTS nodarbojas gaužām maz. Kāpēc gan nevarētu regulāri sasaukt brigadieru, rēķinvežu, fermu pārzinju un citu kolchozu darbinieku sanāksmes, kurās cilvēki ar bagātāku pieredzi paši pastāstītu savu pieredzi, dotu ierosinājumus, kopīgi pārrunātu, kā veikt svarīgākos darbus.

Arī kolchozu valdēm par saviem kadriem diendienā jā rūpējas. No viņiem ne tikai jāprasa atbildība par uzticēto darba iecirkni, bet jānorāda uz trūkumiem viņu darbā, tiem praktiski jāpalīdz.

Nav pieļaujama iecietība pret tiem cilvēkiem, kas ir pavirši un negrib pildīt savu uzdevumu. Viņi jānomaina jo ātrāk, jo labāk.

RAJONA KOLCHOZOS

Ventspils un Kuldīgas rajonu socialistiskā sacensība

Līdz šā gada 20. jūlijam Ventspils un Kuldīgas rajona kolchozi lopbarības sagādē guvuši šādus rezultātus:

	Ventspils rajons	Kuldīgas rajons
Nopļauts: ilggadīgie zālāji (proc.)	99,8	100
dabīgās pļavas (proc.)	87,7	93,2
ievākts siens no pļānotā daudzuma (proc.)	61,8	30,3
Sagatavota skābarība (proc.)	2,3	0,6

Olga Klestrova izslaukusi 2100 kg piena no govīm

Lisenko vārdā nosauktajā lauksaimniecības arteļī slaucēja Olga Klestrova pagājušā gadā vidēji no govīm ieguva 2234 kg piena.

Šogad viņa apņēmusies no govīm izslaukt 3000 kg piena. Cīnoties par pieņemto saistību izpildi, b. Klestrova gūst aizvien jaunus panākumus.

K. Kārklis

Laukos strādā kombaini

Tūdaļ pēc remonta vairāki 10 Kuldīgas MTS kombaini aizbrauca uz kolchoziem. Tur kombainieri ar laukkopības brigāžu brigadieriem apskata laukus un veic pēdējos priekšdarbus, lai ražas novākšanas laikā nerastos traucējumi.

Pastāvēt siltam laikam, daudzos kolchozos nogatavojušies pļavu auzene.

Šā gada sešos mēnešos viņa izslauca tik pat daudz piena, cik iepriekšējā gadā 10 mēnešos. Tagad dienā vidēji no govīm viņa izslauca pa 12 un vairāk kg piena.

Līdz 20. jūlijam čaklā slaucēja vidēji no govīm bija izslaukusi 2100 kg piena.

K. Kārklis

Ar kombainu novākt sēklu laukus Raiņa vārdā nosauktā kolchozā uzsācis Žanis Griņš un b. Pigevis Lisenko vārdā nosauktajā.

Biedrs Griņš nepilnā dienā nopļāva 6 ha, bet b. Pigevis — 5 ha.

J. Krūms

Rajona izpildu komitejas
plānu un ekonomikas
nodaļas

Pārskats

par siena novākšanas
gaitu rajona kolchozos uz
1957. g. 20. jūliju.

Kolchozs	Ievests siens (proc.) no kopējās pļavas da- ļas (proc.) Seko pļau- vēto zālāju
„Abava”	100
Raiņa v. n.	100
„Boļševiks”	100
„Imanta”	100
„Ciga”	100
„Proletarietis”	100
„Jaunā gvarde”	97,6
„Latvijas strēlnieks”	95,0
Kārļa Marksa v. n.	94,5
„Grauds”	94,2
„Kurzeme”	93,9
„Padomju Latvija”	93,8
„Kopdarbība”	93,4
„Aktivists”	92,7
„Uzvaras karogs”	91,5
„Venta”	90,3
„Komunars”	89,0
Leņina v. n.	88,3
Lisenko v. n.	87,9
„Traktorists”	87,5
„Uzvara”	86,6
Ždanova v. n.	86,6
„Sarkanā zvaigzne”	86,3
„Brīvais ceļš”	84,4
„Sarkanais karogs”	82,6
Molotova v. n.	80,7
„Socialisma ceļš”	79,4
Mičurina v. n.	75,0
„Komunisma ceļš”	70,1
„Brīvība”	61,1
„Leņina ceļš”	57,3
„Spars”	44,2

SĒSIM VAIRĀK ZIEMĀJU

Vēl pāris nedēļu un mūsu brigades laukos atskanēs pazīstamā labības pļaujmašīnu darba dziesma, pacelsies dzeltenas statū rindas. Gatavojoties ziemāju novākšanai, neaizmirstam arī rūpēties par nākamo ražu.

Ikgadējā darba pieredze rāda, ka mūsu kolchozā labāk padodas ziemāju kultūras, tādēļ šoruden sēsim par 10 ha vairāk rudzu un ziemas kviešu — pavisam 90 ha.

Tajos laukos, kur pagājušā gadā augsni rūpīgi sagatavoja un bagātīgāk mēsloja, tagad novāksim augstāku ražu. Piemēram, 30 ha platībā ceļam iegūt vismaz 15 cnt rudzu no hektāra. Tāpēc šogad augsnes sastrādāšanai veltam nopietnu uzmanību.

Visas neaizņemtās papuves uzarām laikus. Uz tām izvests vairāk simts tonnu kūsmēsli.

Pašreiz beidzam uzart ziemāju pārdzētos zālāju laukus, kur novāks siens. Augsne ir diezgan pasausa un akmeņaina, tādēļ arājiem dažviet ir ko papildināt. Atlikušos 15 ha aparsim šajās dienās. 50 ha ziemājiem paredzēto lauku ir arī nodiskoti, bet 30 ha pārarsim. Uz šīs platības izvedsim vēl daļu kūsmēsli.

Grūti būtu iedomāties veikt ziemāju sēju bez MTS palīdzības. Laukkopji daudz pateicības parādā Kabiles mašīnu un traktoru stacijas mehanizatoriem bb. Vilmanim, Bergholdam un Kapteinim, kuri uzaruši un diskojuši ziemājiem paredzētos laukus. Tikai pašus mazākos laukus sastrādāsim un apsēsīm ar zirgiem. Šim nolūkam mūsu brigādē ir pietiekamā daudzumā atspēru un cik-cak ecēšu un viena sējmašīna.

Lai iegūtu labu ražu, vajadzīgs laikus domāt arī par priekšzīmīgu sēklu. Tādēļ vispirms novāksim un kulsim ziemājus no sēklas laukiem. Mūsu brigādē darba kārtībā ir kalte, bet graudu uzglabāšanai sakārtotas gandrīz visas klētis. Kolchoznieks b. Šteinbergs pašreiz remontē skūņus, bet kolchoza kalējs b. Blumbergs beidz pļaujmašīnu remontu. Darba kārtībā ir visi četri brigades zirgu grābekļi. Ar pļaujmašīnām strādās pastāvīgi plāvēji, kā bb. Andersons, Helmšteins un citi.

Laikā novācot ražu, sagatavojot labu sēklu, esam pārliecināti, ka ziemāju sēju veiks labākajā laikā.

A. Gūtmanis,

kolchoza „Kurzeme” III brigades
brigadieris

REPUBLIKAS 17. GADADIENAS SVINĪBAS RAJONĀ

Svinīgā sēde Kulturas namā

Padomju Latvijas 17. gadadienai veltītajā svinīgajā sēdē Kulturas namā piedalījās daudz kuldīdznieku. Referatu par republikas gadadienu nolasīja komjaunatnes rajona komitejas sekretars b. Ērciņš. Koncertu sniedza Kuldīgas patērētāju biedrības un MRS apvienotais jauktais koris un sieviešu koris. Interesants bija kulturas nama bērnu deju kolektīva sniegums.

Vulkanieši saņem premijas

21. jūlija pēcpusdienā finieru fabrika „Vulkans” jauniekārtotajā atpūtas laukumā pulcējās strādnieki, inženier-techniskie darbinieki un kalpotāji. Republikas 17. gadadienai veltītu referatu nolasīja partijas rajona komitejas pārstāvis b. Adamsons.

Tad partijas rajona komitejas sekretars b. Klaviņš pasniedza fabrikas direktoram b. Maureram rajona ceļojošo Sarkanā karogu „Labākajam rūpniecības uzņēmumam” un novēlēja to paturēt arī turpmāk.

Biedrs Zilgalvis nolasa direktora pavēli. Par labu darbu ar naudas premijām apbalvoti 446 labākie strādnieki. Premijās pavisam izmaksā 72.450 rubļu.

Svētkiem veltīts sarīkojums Alsungā

20. jūlija vakarā Alsungas strādnieku ciemata kulturas namā notika sarīkojums, kas bija veltīts Padomju Latvijas 17. gadadienas atzīmēšanai.

Svinīgo sēdi atklāj strādnieku ciemata izpildu komitejas sekretare b. Ivanova.

Pēc tam par tematu „Padomju Latvija tautu brālīgajai saimē” referēja Latvijas PSR Politisko zināšanu un zinātnu popularizēšanas biedrības Kuldīgas nodaļas sekretars b. Vaidzīns.

Padomju Latvijas nodibināšanas gadadienai veltītā sarīkojuma noslēgumā bija mākslinieciskās pašdarbības priekšnesumi.

A. Leja

Apbalvo kolchoza pirmrindniekus

Lisenko vārdā nosauktā kolchoza laudis republikas gadadienu atzīmēja savā klubā.

Pēc referata notika kolchoza pirmrindnieku apbalvošana. Kolchoznieki, kas pirmajā pusgadā strādājuši viscītīgāk, saņēma vimpeļus un naudas balvas. Viņu vidū laukopes Ieva Hartmane, Elizabete Virvinska. Apbalvojumus saņēma arī lopkopes Olga Klestrova un citas. Viņas strādājušas godam kolchoza liellopu ferma ir labākā rajonā.

J. Jakobsons

Pārbauda socialistiskās sacensības rezultātus

Šajās dienās kolchoza „Latvijas strēlnieks” pārstāvi ieradās lauksaimniecības arteli „Cīņa”, lai pārbaudītu socialistiskās sacensības saistību izpildi pirmajā pusgadā. Līdzīgu pārbaudi izdarīja arī kolchoza „Cīņa” lopkopji „Latvijas strēlniekā”.

Kolchozā „Cīņa”

Pārbaudē redzēja daudz laba, bet atklāja arī trūkumus. Vispirms apmeklēja jauno kūti. Šajā lopu novietnē atklājās ļoti zemi izslaukumi. Valijai Vancevičai, Mirdzai Vichmanei, Rozalijai Vidmanei izslaukušas tikai 368 — 543 kg piena no govīm. Par to nācās sarkt arī kolchoza valdei, jo nav iekārtotas saistības paredzētās kultivētās ganības 25 ha platībā, trūkst zaļbarības, nav izbūvēta arī kūtsmēslu krātuve. Lopkopēm savukārt godu nedarīja netīrība kūtī. Pavīrši apkopti arī piefermas lauciņi.

Patīkamu iespaidu atstāja „Kalniņu” novietne, kur strādā kolchoza labākā slaucēja Elza Žagare. Viņa izslaukusi 1031 kg no govīm. Šajā novietnē valda laba tīrība, labi apkopti arī piefermas lauciņi. Atzinību izpelnījās gados vecā slaucēja b. Tambore.

Valde jau vairākus gadus sola ierīkot ūdenssūkni un aizmirst ar solījums jaunajā cūku novietnē ierīkot ganību aploku.

Ko redzējām lauksaimniecības artelī „Latvijas strēlnieks”

Patīkamu iespaidu atstāja jaunlopu novietne „Klinčos”. Šeit tīri izslaucīts pagalmā, balsināta kūts, kaut arī tikai pēdējā naktī to veikusi pati

kopēja Korsjunuka. Arī jaunlopi ir braši. Kaimiņu priekšā sarkt nenācās arī cūkkopei Tēvainei, slaucējai Dzenītei. Bet kad viesi apskatīja piefermas laukus, slaucēja Zile kaunīgi paslēpās aiz citu mugurām, jo viņas piefermas lauciņā varenī auga arī nezāles. Netīra kūts, atkritumiem piemētāta apkārtnē, piena trauki nosviesti uz žagaru kaučuks — tādas pārsteigumus kaimiņiem parādīja slaucējas liellopu novietnē „Apuzes”. „Viņu” novietnes jaunā slaucēja Elvira Jasinoviča arī nevarēja parādīt neko labu. Dienā no savas grupas govīm viņa caurmērā izslauc no katras tikai 5 litrus piena. Un kā gan citādi, ja darbu nemīl, govīs nepiebaro, pēcpusdienās tās gana tikai pāris stundu, nekopj piefermas lauku.

Cerams, ka kolchoza valde vienā no tuvākajām sēdēm nopietni apspriedīs šīs lopkopības darbu un izdarīs attiecīgus secinājumus.

Redzēto apspriežot

16. jūlijā abu kolchozu lopkopības pulcējās Kursas ciema tautas namā, lai apsprieztu gūtos rezultātus pirmajā pusgadā. Zemāk ievietotā tabula tos raksturo visspilgtāk:

Saistību izpilde	„Latv. strēlnieks” „Cīņa”	
	(procentos)	
1. Liellopi uz 100 ha lauksaimniecībā izmantojamās zemes,	92	105
2. t. sk. slaucamās govīs	85	90,9
3. Izslaukts piens uz 100 ha lauksaimniecībā izmantojamās		

zemes	34,2	31,3
4. Izslaukts piens no govīm	37,5	38,9
5. Iegūta gaļa uz 100 ha lauksaimniecībā izmantojamās zemes	23,4	18,2
6. t. sk. cūkgaļas uz 100 ha ariemzemes	30	14,2
7. Iegūtas olas no vienas dējējvistas	34	46,6

Lopkopji konstatēja, ka abu kolchozu socialistiskās sacensības saistību izpilde norit neapmierinoši. Sevišķi tas saikams par cūkgaļas ražošanu.

Kolchoza „Latvijas strēlnieks” cūkkopēja b. Āboliņa sanāksmē pamatoti prasīja, lai valde sistematiski nodrošinātu cūkas ar labu zaļbarību, kas kolchozā ir pietiekamā daudzumā. Jāpadomā arī par to, lai uzceltu jaunu novietni „Ošnieku” kūts vietā, jo pamatotī cūkkopēja b. Grīntāle un Mīkelsone saka, ka šādā vecā un mitrā kūtī nevar izaudzēt labus sivēnus. „Latvijas strēlnieks” lopkopes pamatoti prasa, lai arī viņām, tāpat kā „Cīņas” lopkopēm, lopkopības fermās būtu radioreproduktori.

„Latvijas strēlnieks” lopkopes — slaucējas ir izslaukušas vairāk piena nekā kolchozā „Cīņa”. Tomēr lopkopju sanāksmē lopkopējām un kolchoza valdei bija jādzird pamatota kritika, jo tai pašā laikā, kad „Cīņa” piena izslaukumi, salīdzinot ar pagājušo gadu palielinās, „Latvijas strēlniekā” — samazinās. Piemēram, no vienas govīm iegūts 788 kg piena, tas ir par 11 kg mazāk nekā pagājušajā gadā, turpretī „Cīņa” iegūts 778 kg, tas ir par 117 kg vairāk nekā pagājušajā gadā. Arī

piena kopprodukcijā kolchozā „Latvijas strēlnieks” iegūts par 4524 kg piena mazāk nekā pērn, turpretim „Cīņa” — par 9936 kg vairāk.

Ka „Latvijas strēlniekā” var iegūt labākus izslaukumus, liecina jaunās slaucējas Valijas Dzenītes darbs. Pirmajā pusgadā viņa izslaukusi 1401 kg no govīm, tā ierindojoties otrajā vietā rajonā. Nav šaubu, ka viņa savas uzņemtas saistības — 2600 kg piena no govīm — pārsniegs.

Pamatotus lopkopju pārmērtumus izpelnījās kolchoza „Cīņa” zootehniķe b. Aleksandroviča, jo šai kolchozā teji netiek numurēti, arteli nav iespējams izdarīt lopu izlasi. Lopkopības sanāksmē secināja, ka, lai gūtu labus izslaukumus, jāievēro trīs galvenie priekšnoteikumi — govis jāgana ne mazāk kā 12 — 14 stundas dienā, jānodrošina lopi ar dzeramo ūdeni kā ganībās, tā arī kūtī, diendienā lopi jāpiebaro, jo zaļās masas vairs netrūkst.

Par godu Lielās Oktobra socialistiskās revolūcijas 40. gadadienai lopkopes nolēma sacensties individuāli. Tā lauksaimniecības arteļa „Latvijas strēlnieks” labākā slaucēja Valija Dzenīte izsauca uz sacensību „Cīņas” labāko slaucēju Elzu Žagari. Bekoncūku audzētāja Lina Āboliņa sacentīties ar kaimiņu kolchoza bekoncūku audzētāju b. Jēkabsoni.

Sanāksmes noslēgumā labākās lopkopes bb. Dzenīte, Žagare, Āboliņa, Tēvaine, Līlienfelde, Korsjunuka saņēma ceļojošos sarkanos karodziņus un vērtīgas balvas. N. Osis

PĀRRUNAS PAR LIELĀ OKTOBRA IEKAROJUMIEM

KO OKTOBRA REVOLUCIJA DEVUSI ZEMNIEKIEM

Paraugoties atpakaļ, atceroties pagātni, varam labāk izprast, cik dziļas pārmaiņas zemniecības dzīvē notikušas Lielās Oktobra socialistiskās revolūcijas uzvaras rezultātā.

Kā dzīvoja zemnieki cariskajā Krievijā? Lielais krievu demokratisks dzejnieks N. Nekrasovs rakstīja par zemnieku:

*Tu darbu dari tikai viens,
Bet, tiklīdz tas ir beidzies,
Tūs vagari jau stāv tev klāt:
Dievs, cars un muižas kungs!*

Zemniecībai bija jācieš divkārs jūgs: muižnieku un kapitalistu. 30 tūkstošu lielmuižnieku rokās bija 70 miljoni desetinu zemes, tas ir, tikpat daudz, cik piederēja 10 miljoniem zemnieku saimniecību. No katrām 100 zemnieku sētām 65 dzīvoja trūkumā.

Plēsonīgās ekspluatācijas nomākti, Krievijas lauki kļuva arvien nabadzīgāki un izputēja. Nereta parādība bija bāds, kas prasīja simtiem tūkstošu cilvēku upuru. 1908. gadā kādā iekšlietu ministri-

jas dokumentā atzīmēts: „Ik gadus badānāves draudi ir reali diezgan lielai Krievijas zemkopju daļai.”

Lielā Oktobra socialistiskā revolūcija, nodibinot strādnieku šķiras diktatūru, paglāba no izputēšanas darba zemniecības daudzmiljonu masas. Zemnieki saņēma no Padomju varas 150 miljonu desetinu muižnieku, valsts un klostera zemes, tika atbrīvoti no smagajām nomas maksām muižniekiem un no izdevumiem zemes pirkšanai, kas ik gadus sasniegda 700 miljonu rubļu zeltu. Zeme un tās bagātības kļuva par valsts īpašumu, par visas tautas mantu.

Jau pirmajos Padomju varas gados pašos pamatos mainījās trūcīgās zemniecības stāvoklis. Laukos samazinājās trūcīgo un palielinājās vidējo zemnieku saimniecību skaits; vidējais zemnieks kļuva par centrālo figūru zemkopībā. Padomju valsts ar kredītiem, sēklām un mašīnām jūtami palīdzēja zemniekiem.

Un tomēr mūsu lauksaim-

niecība bija atpalikusi. Zemnieku saimniecību vairākums bija vājas un nevarēja apmierināt iedzīvotāju pieaugušās vajadzības pēc pārtikas produktiem un rūpniecības vajadzības pēc izejvielām. Sīkās individualās saimniecības nevarēja izmantot moderno agrotehniku un mašīnas. Lielu, augstražīgu saimniecību organizēšana laukos bija vienīgā izeja no situācijas. Šīs lielsaimniecības varēja būt vai nu kapitalistiskas vai arī socialistiskas. Padomju vara nevarēja pieļaut kapitalisma atdzimšanu. Vienīgais darba zemniecībai pieņemamais ceļš bija lielu socialistisku saimniecību izveidošana.

Ļeņina izstrādātā socialisma celtniecības programma paredzēja lauksaimniecības kooperēšanu uz socialistiskiem pamatiem. Valsts industrializācija deva ekonomisko pamatu lauksaimniecības radikālai pārveidošanai, atļāva kooperēt sīkās zemnieku saim-

niecības, kuru 1927. gadā bija ap 25 miljoni.

Komunistiskā partija un padomju valdība sniedza zemniekiem lielu palīdzību kolektīvo saimniecību organizēšanā. Zemnieku vidū tika veikts liels izskaidrošanas darbs. Strādnieku šķira sūtīja uz laukiem daudzus tūkstošus savu labāko dēlu, lai palīdzētu zemniekiem nostāties uz socialisma ceļa. 1929. gadā galvenā zemniecības masa noteikti un negrozāmi nostājās uz kolchozu ceļa. Kulaki tika likvidēti kā šķira.

1937. gadā kolektivizācija mūsu valstī bija pabeigta. Kolchozos bija apvienoti 93 procenti no visām zemnieku sētām. Šīnā gadā kolchozi vien deva valstij vairāk nekā 1.700 miljonu pudu preču labības — par 400 miljoniem pudu vairāk nekā deva visa lauksaimniecība 1913. gadā.

Lielais kolchozu iekārtas spēks sevišķi parādījās Tēvijas kara gados. Kaut gan svarīgākie labības rajoni bija okupēti, kolchozi un padomju saimniecības nepārtraukti apgādāja fronti un aizmuguri ar pārtiku, nodrošināja rūpniecību ar izejvielām.

Rūpīgi apkopti lauki — augstu ražu pamats

Braucot uz kolchozu „Uzvara” ar labpatiku katrs aplūko labi apkoptos kartupeļu laukus, nopriecāties vien nevar par cukurbietēm un kupli zaļojošo kukuruzu.

Lūk, meža ielokā kādā laukā traktorists Arturs Lapiņš ar kolchoza traktoru DT-14 vago kartupeļus. Kā redzams, tad iepriekšējā dienā tie ir vagoti vienā virzienā, bet šodien vago otrā. Tāds darbs nav viegls, jo traktoristam jāraugās, lai traktora riteņi nenolauž lakstus un arklis neizrok kartupeļus. Taču bažām nav vietas — b. Lapiņš prot savu darbu un dienā aprušina 8 ha.

Kā pastāsta kolchoza priekšsēdētājs b. Muļnieks, tad pagājušajā gadā kolchozā kartupeļu stādījumi aizņēma nepilnus simts hektarus un deva labu ražu — pa simts cēt bumbulu no ha. Šogad kolchozā kartupeļu stādījumu platība ir palielinājusies par 30 ha.

Attēlā: Brigita Iļe un Vilnis Silijs rušina kukuruzu.

Socialistiskās sacensības saistībās ar lauksaimniecības arteļa „Imanta” ļaudīm uzvarēši apņēmies no katra hektara novākt pa 110 cēt.

— Lai savas saistības izpildītu, — saka kolchoza priekšsēdētājs, mēs lielu vērību veltam kartupeļu rušināšanai. Kad parādījās pirmās nezāles, laukus noe-

cējām, bet vēlāk uzsākām rušināšanu. Tagad jau mums visi kartupeļu stādījumi trīs reizes rušināti abos virzienos un turpat visu to veicis b. Lapiņš.

Atceļā no kartupeļu lauka sastapām kolchoza komjauniešus. Lai gan tuvojās vakars un laukkopji atgriezās no druvām, jaunieši gāja uz kukuruzas lauku. Tur priekšā jau bija pati pirmorganizācijas sekretare Brigita Iļe un cēma slīmnīcas darbinieks Vilnis Silijs. Kā redzams, viņi rušināja kukuruzu, bet tur, kur nezāles neiznīcināja arklis, tās izrāva čaklās komjauniešu rokas.

Brigita Iļe labprāt pastāstīja, ka šogad kolchozā ar kukuruzu apsēts 10 ha, no kuriem 3 ha pēc darba brīvā laikā apņēmies apkopt komjaunieši.

Ka viņi savas saistības pilda, tērda labi koptais lauks.

Labi un rūpīgi ir apkopta pārējā kukurūza un citi sējumi, kas ir pirmais priekšnosacījums augstu ražu iegūšanai. P. Silājs

Attēlā: b. Lapiņš rušina kartupeļus.

Karš nodarīja lauksaimniecībai milzu zaudējumus. Fašisti izpostīja un izlaupīja 98 tūkstošus kolchozu, 1,876 padomju saimniecības, 2,890 mašīnu un traktoru stacijas. Tomēr lauksaimniecību atjaunoja īsā laikā. Tas vēlreiz pierādīja kolchozu iekārtas neuzvaramību un dzīvotspēju.

Realizējot Ļeņina novēlējumu, mūsu zemē radīta varena mehānizēta lauksaimniecība. Rūpniecība devusi lauku darbarūkiem jaunākās mašīnas. Pagājušajā gadā vien lauki saņēma 248 tūkstošus traktoru (skaitot 15 zirgspēku traktorus), 114 tūkstošus smago automašīnu, 56 tūkstošus labības kombainu. Jāatgādina, ka 1916. gadā mehanisko dzinēju jauda bija tikai 0,8 procenti no visas lauksaimniecības enerģētiskās jaudas, bet 1955. gadā šis skaits bija pieaudzis līdz 93,8 procentiem.

Jaunās socialistiskās attiecības uz laukiem, lauksaimniecības apgāde ar moderno tehniku pavērušas plašas perspektīvas lauksaimnieciskās ražošanas tālākai attīstībai.

Komunistiskā partija un Padomju valdība dara visu, lai lauksaimniecība nemitīgi ietu kalnup. Pildot PSKP CK 1953. gada septembra un 1955.

gada janvāra Plenumu un partijas XX kongresa vēsturiskos lēmumus, ir sasniegti ievērojami panākumi daudzu lauksaimnieciskās ražošanas nozaru attīstīšanā. Pagājušajā gadā valsts apcirksnos tika sabērti pāri par vienu miljardu pudu vairāk labības nekā 1955. gadā. Tas, galvenokārt, sasniegts, apgūstot neskartās zemes un vecaines.

Valsts sagādes un iepirkuma cenu paaugstināšana lauksaimniecības produktiem stimulējusi zemkopības un lopkopības produkcijas pieaugumu, kā arī ievērojami palielinājusi kolchozu naudas ienākumus. Salīdzinot ar 1955. gadu, tie ir pieauguši apmēram par 20 procentiem. Tagad kolchozi plaši praktizē kolchoznieku ikmēneša avansēšanu par viņu nopelnītajām izstrādes dienām.

Kolchozu iekārta uz visiem laikiem likvidējusi nabadzību laukos, radījusi apstākļus nemītīgai zemnieku materialās dzīves un kultūras līmeņa augšupejai. Tā gaļas un speķa patēriņš uz vienu cilvēku kolchoznieku ģimenēs pieaudzis, salīdzinot ar pirmskara līmeni, par 54 procentiem, zivju un zivju produktu — vairāk nekā divas reizes, cukura — 3,6 reizes. Pašlaik arvien

vairāk kolchozu sāk izmaksāt pensijas sirmgalviem un pabalstus darba nespējīgiem kolchozniekiem, kā arī apmaksāt kārtējos un grūtniecības atvaļinājumus.

Liels zemniecības un visas padomju tautas iekarojums ir darbaļaužu kultūras krasais pieaugums. Kā zināms, pirms Oktobra revolūcijas ap 80 procenti iedzīvotāju, galvenokārt zemnieki, bija analfabeti. Padomju Savienībā lielās kultūras revolūcijas rezultātā analfabetisms ir likvidēts. Visur noteikta obligāta septiņgadīgā izglītība. Tuvākajā laikā tiks realizēta pāreja uz obligātu vidusskolas izglītību. Grāmatas, avīzes, žurnāli, kino, radio un arī televīzija kļuvuši par parastu parādību kolchozu ciematos, dziļi iesakņojušies zemnieku dzīvē.

Mums, protams, ir vēl daudz neatrisinātu uzdevumu un ne mazums trūkumu. Taču galvenais ir tas, ka mūsu valsts nostiprinās un darbaļaužu labklājība nemītīgi aug. Padomju kolchoznieki to redz un netaupa pūli, lai savienībā ar strādnieku šķiru vairotu mīļotās Dzimtenes bagātību un varenību, lai uzceltu komunismu mūsu zemē.

K. Tolstovs

Būs vairāk rupjās lopbarības

Iepriekšējos gados lauksaimniecības arteļi „Boļševiks” sekmiņu lopkopības attīstību traucēja rupjās lopbarības trūkums. Tādēļ kolchoznieki nolēma veltīt vairāk uzmanības pļavu uzlabošanai. 30 ha platībā pagājušajā gadā to arī izdarīja: uzara, kultivēja, uzseja mineralmēslus un zāļu maisījumu. Un, lūk, šogad no šīs pļavas jau ievāca turpat 20 cēt rupjās lopbarības vairāk no hektara agrāko 5 cēt vietā. Rezultatā kolchoznieki pavisam ieguva ap 300 t labas rupjās lopbarības — par 100 t vairāk nekā pagājušajā gadā.

— Lopbarībai izmantosim arī bastardu pēc sēklu izkulšanas, — saka kolchoza priekšsēdētājs b. Šnevelis. — Tas pēc kulšanas gandrīz līdzvērtīgs nekultai zālei un to izbarosim ganāmpulkam. Tādā veidā iegūsim vēl papildus vairāk nekā 60 t rupjās lopbarības. Bez tam siena barības vērtību paaugstina vēl tas, ka to nopļāva un ievāca ļoti labvēlīgā laikā.

Tiesām, kolchoznieki šogad rupjās lopbarības ievākšanai veltīja nopietnu uzmanību. Katru dienu pļavās un sēto ilggadīgo zālāju laukos strādāja 60—70 kolchoznieku. Laukkopji b. Pelēkais, Puķītis, Fišmeistars, Ļuliks un Lasmanis daždien nopļāva pat līdz 5 ha lielu platību. Viņu vadītās zirgu vilkmes pļaujmašīnas tarkšķēja rītos agri un vakaros vēlu, jo pa dienas vidu nebija iespējams pļaut karstā laika dēļ. Laukkopjiem diendienā palīdzēja arī būvbrigādes ļaudis un Kuldīgas MTS 3. traktoru brigādes mehanizatori. Tas deva iespēju sienu ievāšanu veikt ātri. Vairākas dienas veda sienu šņūpos pat ar trīs automašīnām, diviem traktoriem un 12 pajūgiem.

Sienu šogad kolchoznieki novāca diezgan īsā laikā — trīs nedēļās. Pašreiz šķūņos novietoto lopbarību uzmēra un nodod lopbarības pārziņa glabāšanā.

R. Veldze

Vai jūs zināt, ka...

... Latvijas tekstilkombināti „Boļševička”, „Rīgas manufaktūra” un „Sarkanā tekstilniece” katru dienu ražo vairāk nekā 150 tūkstošus metru kokvilnas audumu, bet zīda kombināts „Rīgas audums” ik dienas dod vairāk nekā 30 tūkstošus metru zīda.

* * *

... Padomju varas gados Latvijā nodibinātas piecas jaunas augstākās mācību iestādes un ka mūsu republikas augstskolās mācās vairāk nekā 16 tūkstoši studentu (1940.—1941. mācību gadā bija tikai 9,9 tūkstoši studentu).

* * *

... Padomju varas gados Lietuvas papīrfabrikā jauda pieaugusi 5,5 reizes.

* * *

... 1955/57. mācību gadā Igaunijas PSR augstskolās mācījās 12 tūkstoši studentu (1940/41. gadā — tikai 4.740).

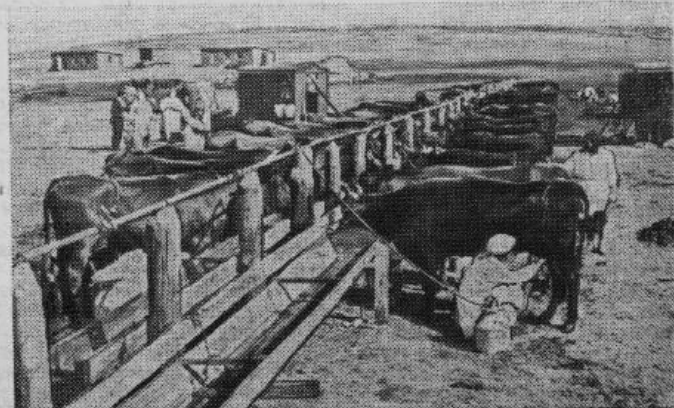
(LTA)

Pārskats

par piena izslaukumiem rajona kolchozos laikā no 1957. g. 1. janvāra līdz 20. jūlijam

Kolchozs	legitīms piens no govs kg	legitīms piens no 1 govs diena jūlija m. % dekadē (kg)
Lisenko v. n.	1243	9,4
Raiņa v. n.	1239	7,8
„Imanta”	1216	10,0
„Uzvara”	1126	8,3
„Traktorists”	1110	9,0
„Komunars”	1094	8,7
„Venta”	1058	8,0
Kārļa Marksa v. n.	1046	7,7
„Sarkanā zvaigzne”	1043	7,8
„Cīņa”	977	10,2
„Latvijas strēlnieks”	966	8,9
„Ļeņina ceļš”	933	9,5
„Socialisma ceļš”	930	7,4
„Grauds”	903	8,0
„Jaunā gvarde”	903	7,2
„Brīvais ceļš”	898	8,7
„Komunisma ceļš”	891	8,9
Micurina v. n.	890	7,7
„Brīvība”	876	7,7
Molotova v. n.	861	6,9
„Sarkanais karogs”	840	7,5
Ļeņina v. n.	829	8,6
„Kurzeme”	829	8,3
„Aktīvist”	822	7,7
„Spars”	822	7,0
„Uzvaras karogs”	811	7,1
Ždanova v. n.	780	7,2
„Boļševiks”	751	7,0
„Kopdarbība”	717	5,6
„Abava”	705	7,2
„Padomju Latvija”	691	6,7
„Proletarietis”	607	5,5

Kazachijas PSR. Karagandīnas apgabala kolchozos un padomju saimniecībās aizvien vairāk ievieš mehanizāciju. Padomju saimniecībās № 3 vasaras novietnēs iekārtotas divas pārvietojamās mehanizētās slaukšanas līces. Mehanizētā slaukšana deva iespēju 5 slaucējiem apkalpot 200 govju.

Attēlā: padomju saimniecības № 3 pārvietojamā mehaniskā slaukšanas līce.

Koncerts pilsētas parkā

21. jūlija vakarā vecajā pilsētas parkā Ventas krastā sākās ap 2000 kuldīdznieku, lai noklausītos Padomju Latvijas 17. gadadienai veltītu koncertu.

Programma sākās ar N. Skurstenes izpildīto Jāzepa Osmaņa dzejoļi „Šūpulzeme”. Atskan latviešu tautas deju motīvi. Uz estrādes Kultūras nama bērnu deju kolektīvs. Mazie mākslas mīļotāji aizrautīgi dejoj latviešu tautas dejas „Jautrais pāris”, „Ritenītis” un citas.

Klausītājiem patika Ritas Kantores nodziedātās solo dziesmas: Grāviša „Zvaigzņotā Rīga”, Melbārža, Šovakar” un citas.

Kuplīnāt koncertu bija ieradies arī Sudrabkalnu ciema deju kolektīvs. Lielu skatītāju atsaucebu izpelnījās īgaunu tautas dejas „Tuljaks”, „Īgaunu kolchoznieku polka”. Patika arī latviešu tautas dejas „Sieviešu polka”, „Garais grīslis”.

Daudz prieka klausītājiem sagādāja Kultūras nama estrādes orķestra atskaņotās melodijas no Verdi operas „Traviata”, popurijs par Kalmaņa operetes „Bajadera” temām, krievu tautas melodijas, popurijs par Kalmaņa operetes „Silva” temām.

Programmu papildināja vairāki estrādes skeči, ko izpil-

dīja bb. Liepa un Inteps. Kultūras nama deju kolektīvam uz skatītāju neatlaidīgajiem pieprasījumiem otrreiz nācās atkārtot moldavu deju „Žoks”.

Kā vienmēr līdzīgos koncertos, tā arī šoreiz klausītājus sajūsmināja Oskara Liepas estrādes satīra par vietējiem materiāliem. Atzinīgi vārdi bija veltīti Lisenko vārdā nosauktā lauksaimniecības arteļa slaucējai Olga Klestrovai. Vairākus kolchozus dziesmā slavinaja par panākumiem piena izslaukumu palielināšanā. Taču vienam otram klausītājam nācās arī sarkt. Piemēram, 12. Ceļu ekspluatācijas iecirkņa darbiniekiem, kuri Sarkanarmijas ielu pārvērtuši par kaut ko līdzīgu veclaicīgai rijai un jau ilgāku laiku smacē šīs ielas iedzīvotājus ar putekļiem. Dziesmā kritizēja arī Kuldīgas patērētāju biedrības darbiniekus, kas nerūpējas, lai vienmēr kārtībā būtu uzraksti un izkārtne pie veikaliem.

Pēc koncerta parkā skanēja deju muzika.

Izdevies bija koncerts pilsētas parkā. Atliek tikai vēlēt, lai mūsu kultūras iestādes, rūpniecības uzņēmumu un organizāciju arodbiedrību vjetējās komitejas šādu koncertus brīvā dabā rīkotu biežāk.

V. Kļava

F U T B O L S

„Vulkans” zaudē

Svētdien, Rīgā „Lokomotīves” stadionā kārtējā Latvijas PSR I grupas spēlē futbolā sastapās „Vulkans” un „Lokomotive” (Rīga) komandas.

Spēle sākās straujā tempā. Drīz vien iniciatīvu pārņēma rīdzinieki. Izmainot kulīdznieku aizsargu kļūdas, viņi desmit minūtēs guva trīs vārtus. Līdz puslaika beigām vienus vārtus kuldīdznieki atguva.

Otrā puslaika sākumā atkal izpaudās „Lokomotīves” pārkāpums, bet tad par rupju

pārkāpumu vienu no viņu komandas spēlētājiem noraidīja no laukuma.

Varēja gaidīt, ka savu pārkāpumu vulkanieši izmantos, lai izmainītu rezultātu, bet velti. 30 minūtes viņi „kapājās” pie laukuma īpašnieku vārtiem, bet bumbu iesist vārtu tiklā neviens nevarēja.

Vēl īsi pirms puslaika beigām sekoja „Lokomotīves” uzbrucēju izrāviens un... atkal vārti. Spēles gala rezultāts 4:1 Rīgas „Lokomotīves” labā.

J. Krasts

STARPTAUTISKAIS APSKATS

Padomju Savienības partijas un valdības delegācijas astoņas dienas ilgā draudzīgā vizīte Čehoslovākijas Republikā noslēdzās 16. jūlijā ar komunikē (paziņojuma) publicēšanu, kurā rezumēti brauciena rezultāti. Šajā dokumentā, ko parakstījis Padomju Savienības Komunistiskās partijas Centralās Komitejas pirmais sekretars N. S. Čruščovs un Čehoslovākijas Komunistiskās partijas Centralās Komitejas pirmais sekretars A. Novotnijs, atzīmēta abu valstu attiecību sekmīgā attīstība visās jomās. Šo attiecību pamatā bijusi, ir un būs PSRS un Čehoslovākijas lielā draudzība, kas izriet no kopīgajām interesēm, kopīgajām idejām un mērķiem cīņā par socialismu un komunismu, par mieru visā pasaulē. Sarunu gaitā PSRS un Čehoslovākijas pārstāvji apsprieda abu valstu draudzības un sadarbības tālākās attīstības ceļus. Viņi izteica vēlēšanos joprojām realizēt principus, kas izteikti Padomju Savienības un Čehoslovākijas 1957. gada 29. janvāra kopīgajā deklarācijā, kurā norādīts, ka abas valstis „uzskata par pienākumu sekmēt socialistiskās noietnes maksimālu saliedēšanos uz marksisma-leņinisma mācības pamata, sekmēt draudzības attīstību un nostiprināšanos starp socialistiskajām valstīm”.

Komunikē atzīmēta arī abu valstu pilnīgā vienprātība pašreizējā starptautiskā stāvokļa jautājumos. Tās nākušas pie secinājuma, ka visu mieru mīlošo tautu galvenais uzdevums ir cīņa par starptautiskā saspilējuma vājināšanu, par bruņoto spēku un bruņojuma samazināšanu, par atomieroču aizliegšanu un to izmēģinājumu tūlītēju izbeigšanu.

„Tautu attiecību pamatprincipiem jābūt, — teikts komunikē, — mieram draudzībai un līdzās pastāvēšanai starp valstīm, neatkarīgi no to politiskās un socialistiskās iekārtas”.

Līdz ar to abu valstu pārstāvji atzīmēja, ka politika, ko tagad piekopj Rietumvācijas valdošās aprindas, proti, Rietumvācijas plaša apbruņošana un fašisma atjaunošana tajā nesekmē kara briesmu novēršanu Eiropā un visā pasaulē. Starptautisko saspilējumu nevājina, bet gluži otrādi, pastiprina arī dažu citu rietumvalstu, vispirms ASV, politika, kuras atbalsta kareivīgos Rietumvācijas kapitalistus un ģenerāļus. Šajā sakarā PSRS un Čehoslovākijas komunikē apliecina savu uzticību Varšavas līgumam, kas apvieno tautas demokrātijas valstis Eiropā nolūkā aizsargāties pret Ziemeļatlantijas militārā bloka agresīvo spēku uzbrukumu un atvairīt to.

Sirsniņā un valstīdīgā atmosfērā noritēja domu apmaiņa starp delegācijām partijas dzīves jautājumos. ČKP Centralā Komiteja un visa Čehoslovākijas Komunistiskā partija pilnīgi solidarizējās ar PSKP-CK jūnija Plenuma lēmumiem un kategoriski nosodīja Maļenkova, Kaganoviča un Molotova un viņu atbalstītāja Šepilova grupas antipartejiskos uzskatus un darbību. Mūsu draugi Čehoslovākijā uzskata, ka šīs antileņiniskās grupas atmakošana palīdzēs tālāk nostiprināt PSKP rindu vienību un sekmēs cīņu par partijas ģenerāllinijas realizēšanu, kuru izstrādājis PSKP XX kongress. Abu valstu Komunistiskās partijas uzskata, norādīts komunikē, ka „ne-

samierināma cīņa par partijas rindu vienību, pret visām frakcionarisma un nogrupēšanās izpausmēm ir katra komunistu svēts pienākums”.

Padomju Savienības partijas un valdības delegācijas brauciens uz Čehoslovākiju un tā rezultāti, kas parādīti komunikē, rod vienprātīgu atbalstu visu mūsu ārzemju draugu vidū. Šis brauciens, rakstā Čehoslovākijas avīze „Prace”, „ne tikai nostiprinājis uz mūžīgiem laikiem Padomju Savienības Čehoslovākijas draudzību, bet arī sekmējis visas miera un socialisma noietnes saliedēšanos,

kas ir galvenais priekšnoteikums, kas nepieciešams, lai mēs varētu iet uz priekšu”. Šajā sakarā avīze atgādina N. S. Čruščova vārdus: „Socialistiskās noietnes valstu tautu draudzība ir liels iekarojums. Kamēr šī draudzība aug un attīstās, mūsu zemes nebaida nekādas grūtības, nekādi skērši nav tām bīstami.” Kīniešu avīze „Dagunbao”, atzīmējot padomju delegācijas vizītes lielo nozīmi, uzsvērt: „Tas ir svarīgs ieguldījums socialistiskās noietnes vienības nostiprināšanā, cīņā par mieru visā pasaulē”.

Rezultātiem, ko devis padomju delegācijas brauciens uz Čehoslovākiju, ir ļoti liela starptautiska nozīme. Padomju Savienības un Čehoslovākijas, kā arī visu citu socialistisko valstu apņemšanos nemitīgi un konsekventi aizstāvēt mierīgu dzīvi zemes virsū, cīnīties par jauniem un jauniem socialisma panākumiem.

S. Germans

S. Smirnovs

≡ Brestas cietokšņa varoņi ≡

(8. turpinājums)

Šajā laikā man jau bija neliels cietokšņa aizstāvju saraksts. Saraksts radās tā: katru, kuru apjautāju un kas varēja nosaukt kāda cietokšņa aizstāvju uzvārdu, ierakstīju sarakstā. Sarakstā bija arī dažu majoru uzvārdi. Sāku skaļi nosaukt Kolomijcevam komandiera uzvārdu, kad nonācu līdz 44. strēlnieku pulka komandiera majora Gavrilova uzvārdam, Kolomijcevs iesauca:

„Gavrilovs? Jā, austrumforta aizstāvju komandējo majora Gavrilovs...”

— Bet kas notika tālāk ar Gavrilovu?

— Gādā daži mani biedri stāstīja, it kā viņš nošāvis.

Tā tad vācu dokumentu par majora pašnāvību apliecina viens no austrumforta aizstāvjiem.

Vēlāk, kad bija Kameņecā, rajona politikliniķa satikos ar arstu Nikolaju Voronoviču. Kara ārsts Voronovičs pirmās kara dienās krita gūstā un tika nosūtīts Brestas dienvidu gūstekņu nometnē, kur atradās cietokšņa aizstāvji Matevosjans, Machnačs un citi. Kopā ar pā-

rjiem gūstekņiem ārstiem viņi ārstējuši padomju karavīrus un komandierus. Lūk, ko pastāstīja ārsts Voronovičs:

„32. kara dienā (tieši 32. dienā, — apgalvoja stāstītājs) hitlerieši nometnē atveda ievainotus majoru. Viņš bija saņēmis gūstā nesamāpā. Majora apģērbs bija vienās skrandās. Seja apaugusi bārdā, klāta putvera dūmiem un putekļiem. Tas bija viens ar ādu apvilkts kaulu skelets. Viņš bija tik novājināts, ka nespēja pat norīt. Lai glābtu viņa dzīvību, vajadzēja pielietot mākslīgu ēdināšanu.”

Hitlerieši stāstīja, ka šis cietokšņa, kurā tik tikko jātama dzīvība, kazarmas kazematā viens pats atšaudījies, svēdis granatās, nonāvējis un ievainojis vairākus vācu karavīrus. Ievainānieki ar cīnību par ievainoto runāja tikai tādēļ un atstāja to dzīvot — apbrinodami tā drosmi.

Pēc tam 3—4 dienas no Brestas uz nometni brauca vairāki vācu virsnieki, lai paskatītos uz Padomju Armijas majoru, kurš parādījis tādu apbrīnojamu virsību.

Šā varoņa uzvārdu ārsts bija

piemirsis. Atkal nolastīju sarakstu un atkārtotās tas pats, kas ar Kolomijcevu.

— Atceros, atceros! Majoru sauca Gavrilovs, — pārliecināti apliecināja ārsts.

— Ilgi viņš bija nometnē?

— Pēc dažām dienām mani pārveda uz citu nometni un no tā laika par Gavrilovu neko vairs nedzirdēju...

Atgriezdamies no Brestas, Nogatinas slimnīcā Maskavā satiku arstu I. K. Machovenko, bet Leningradā — arstu J. V. Petrovu. Abi ārsti 1941. gadā strādāja nometnē slimnīcā un pilnībā apliecināja, ka majora uzvārds esot Gavrilovs. Ārsti nometnē bija ilgāk bijuši nekā Voronovičs. Machovenko un Petrovs atcerējās, ka Gavrilovs pēc kāda laika atlabojies, sācis staigāt. 1942. gada pavasarī nometnē tikusi izformēta un abi ārsti Gavrilovu vairs nav satikuši.

Tā no jauna nokļuva uz 44. strēlnieku pulka komandiera majora Gavrilova pēdām. Bija cerība, ka majors palicis dzīvs un atgriezies no gūsta. Bet lai viņu sameklētu, vajadzēja vispirms zināt majora vārdu un

tēva vārdu, bet to nezināja ne Kolomijcevs, ne Machovenko, ne Petrovs.

Grieķos ģenerālštābā un lādzu atrast archivos pirmskara Brestas cietokšņa virsnieku sarakstus. Viēnā no tādiem sarakstiem izdevās atrast arī majora Gavrilova uzvārdu. Izrādījās, ka viņš sauc Pēteris Michaila dēls Gavrilovs, dzimis 1900. gadā.

Atkal zvaniņu pulkvedim I. M. Konopichinam. Nedēļas laikā tika atrasta majora Gavrilova personālā lieta. Aizbrauc pie biedra Konopichina un izlasīja personālā kartītē dažas ziņas. Izrādījās, ka P. M. Gavrilovs armijā atradās kopš 1918. gada, cīnījies pret Kolčaku un Denikinu, pret baltgvardu bandām Kaukāzā, 1922. gadā uzņemts Komunistiskajā partijā. Pēc pilsoņu kara ilgus gadus dzīvojis Krasnodarā, komandējis vairākas karaspēka vienības, pēc tam beidzis kara akadēmiju Maskavā un nozīmēts par 44. strēlnieku pulka komandieri Brestas cietokšņā. Kartiņas beigās bija pierakstīts:

„Kritis gūstā Brestā 1941. gada 23. jūlijā”.

Tā tad tieši 32. kara dienā, kā stāstīja ārsts Voronovičs. Kartītē bija piezīme:

„Atbrīvots no gūsta 1945. gadā”. — Bet vēl zemāk bija pierakstīts:

„Krasnodaras Sarkanogardes rajona kara komisariats”.

Tā noskaidrojās, ka majors Gavrilovs ir dzīvs.

Kāds no Krasnodarā dzīvojošiem Brestas cietokšņa aizstāvjiem — virspotājs Anatolijs Besonovs palīdzēja atrast Gavrilova adresi. Atzīkstīju un vēlāk arī aizbraucu uz Krasnodaru, kur Besonovs pastāstīja par savu līdzdalību cietokšņa aizstāvēšanā.

Austrumfortā uzbrukuma laikā, kad hitlerieši gandrīz jau bija ieņēmuši nocietinājumu, Gavrilovam kopā ar kādu karavi iedevās paslēpties kādā pazemes paslēptuvē. Tur viņi nosēdēja vairākas dienas, kamēr hitlerieši aizgāja no forta. Noskaidrojās, ka tāda veida izdevās izglābties vēl dažiem karavīriem. Karavīriem bija 4 ložmetēji un vairākas šautenes. Atkal karavīri ieņēma aizsardzības pozīcijas austrumu fortā. Varoņi šeit turējās vairākas dienas, līdz hitlerieši savāca jaunus papildspēkus un no jauna ieņēma fortu. Šoreiz pazemē paslēpās Gavrilovs un vēl divi karavīri, iestājās krēsla. Tumsā hitlerieši baidījās pārmeklēt kazematus. Viņi ielenca fortu, iedzina ugunsgrākus.

(Turpinājums sekos)

Redaktors A. Blūms